

# Сучасні лідери бібліотечної справи Хмельниччини



*Олена Айвазян*

Директорка наукової бібліотеки Хмельницького національного університету  
Director of the scientific library of the Khmelnytskyi National University



**НБ ХНУ - 2023**

Олена Айвазян

Директор наукової бібліотеки

Хмельницького національного університету



- Бібліотекознавиця, історикиня, докторка філософії, директорка наукової бібліотеки Хмельницького національного університету, голова Хмельницького обласного методичного об'єднання бібліотек закладів вищої освіти, відмінниця освіти України, членкиня науково-методичної бібліотечної комісії Міністерства освіти і науки України (НМБК МОН України), членкиня Вченої ради та Ради ветеранів Хмельницького національного університету, членкиня Президії Хмельницького обласного осередку УБА, членкиня Національної спілки краєзнавців України.
- На посаду директора наукової бібліотеки обрана Вченою радою ХНУ та призначена наказом ректора у 2006 році.
- У центрі уваги бібліотекознавиці - подальше запровадження інновацій у технологічні бібліотечні процеси, застосування маркетингу, розвиток наукової роботи та видавничої діяльності книгозбірні, створення позитивного іміджу бібліотечної установи та ін.



# Основні відомості про діяльність



- Доклала чималих зусиль для впровадження автоматизації серед бібліотек закладів вищої освіти (ЗВО) України. За результатами впровадження автоматизації книгозбірню визнано лідеркою серед бібліотек вишів .
- Сьогодні увага керівниці спрямована на :
  - трансформацію бібліотеки в якісний інтелектуально-інформаційний комплекс, орієнтований на інтеграцію у світовий інформаційний простір, просвітницько-дозвіллевий центр студентської молоді, методичну базу бібліотек ЗВО області;
- удосконалення ресурсної бази книгозбірні, її збереження та просування в університетське середовище; організацію доступу до світових наукових ресурсів, що стали основою в системі дистанційного обслуговування користувачів під час пандемії та воєнного стану; створення власних БД (електронної бібліотеки, інституційного репозитарію та ін.). Наразі паперовий фонд книгозбірні нараховує понад півмільйона документів. Його використанню слугує АБІС “УФД.Бібліотека”, зокрема БД : “Електронний каталог”, “Книгозабезпечення”, “Нові надходження”, “Віртуальні виставки” та інші ресурси, представлені на вебсайті наукової бібліотеки, відвідування якого перевищує 2 млн за рік;
- розвиток наукової роботи: бібліографування творчого доробку працівників університету; укладання та видання бібліографічних покажчиків; організація науково-практичних конференцій та обмін досвідом і передовими практиками з колегами; проведення соціологічних досліджень з метою вивчення потреб користувачів та покращення обслуговування; наукові публікації тощо.

## Основні відомості про діяльність

Методичне об'єднання		
Наукова бібліотека Хмельницького національного університету (ХНУ)	Хмельницьке обласне методичне об'єднання бібліотек ЗВО створене 2001 року для удосконалення методичного керівництва бібліотеками вищих закладів III-IV рівнів акредитації. За регіональною ознакою об'єднання віднесене до Київської зони. Обласним методичним центром є наукова бібліотека Хмельницького національного університету.	Керівні документи
Бібліотека Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.Огієнка (КПНУ)		Конференції бібліотек
Наукова бібліотека ЗВО "Подільський державний університет" (ПДУ)	Робота об'єднання спрямована на допомогу бібліотекам вищих навчальних закладів зі сприяння розвитку та вдосконалення основних методів і форм бібліотечної та бібліографічно-інформаційної діяльності бібліотек ЗВЗ; виявленні, вивченні, узагальненні та популяризації кращого інноваційного досвіду роботи; координації діяльності бібліотек вищих та їх взаємодії з книгозбірнями інших систем і відомств в організації підвищення кваліфікації бібліотечних працівників.	Показники бібліотечної статистики
Бібліотека Хмельницького університету управління та права ім. Л.Юзюкова (ХУУП)		Сучасна бібліотека : напрями та стратегії розвитку
Бібліотека Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (ХГПА)		Інформаційний бюлетень "Бібліотека в освітньому просторі"
Бібліотека Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту (ХКТЕІ)		Інформаційно-аналітичне видання "Бібліотеки закладів вищої освіти Хмельниччини: цифри та факти"
		Фахівцю на замітку



- Як голова методичного об'єднання бібліотек закладів вищої освіти (ЗВО) Хмельницької області
  - сприяє обміну досвідом між книгозбірнями та їх технологічному розвитку, науковим дослідженням, координації діяльності бібліотек ЗВО та їх взаємодії з книгозбірнями інших систем і відомств, поповненню корпоративних краєзнавчих БД: "Зведений електронний каталог бібліотек Хмельниччини", "Науковці Хмельниччини", "Наукові видання ЗВО Хмельницької області" тощо, започаткуванню нових проєктів;
  - забезпечує консультативну підтримку та підвищення кваліфікації бібліотечних працівників бібліотек ЗВО;
  - ініціює проведення щорічних науково-практичних конференцій (зокрема й всеукраїнських) та семінарів;
  - очолює редакційну колегію інформаційного бюлетеня "Бібліотека в освітньому просторі" (наразі є 27 випусків), матеріалів конференцій тощо.



## Наукова діяльність

- Отриманий досвід із запровадження інновацій, публікації у фахових виданнях, жага до наукових бібліотекознавчих досліджень посприяли навчанню Олени АЙВАЗЯН в аспірантурі (2010-2013), підготовці та захисту кандидатської дисертації, присвяченої історії бібліотечної справи на Поділлі “Становлення і розвиток бібліотек на Поділлі в другій половині ХІХ – на початку ХХ століття: роль і місце в культурно-освітньому житті краю” (2015 р.).
- У співавторстві з науковим керівником, доктором історичних наук, професором В. С. Прокопчуком видано монографію “Бібліотеки Поділля (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.)” (2016).

## Наукова діяльність



**Айвазян О.Б.**

**Бібліотеки Поділля (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.) : монографія / О.Б. Айвазян, В.С.**

**Прокопчук. – Кам'янець-Подільський і Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2016. – 256 с.**

У монографії підформування мережі бібліотек дано науковому аналізу процес у Подільській губернії в другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. Встановлено кількість бібліотек, склад їх фондів, роль держави, громадських організацій, церковних, освітніх і громадських діячів у формуванні мережі, організації діяльності бібліотек краю.

Для працівників бібліотек, науковців, студентів вищих навчальних закладів відповідних спеціальностей.

# Наукова діяльність



У творчій співпраці з доктором історичних наук, професором В. С. Прокопчуком продовжує досліджувати історію розвитку бібліотечної справи на Хмельниччині.



## *Наукова діяльність*

- Має понад 20 наукових публікацій з дослідження становлення та розвитку бібліотечної справи на Поділлі на початку ХХ ст.; розвитку книгозбірень м. Хмельницького у другій половині ХХ ст.
- У своїй науковій роботі бібліотекознавиця поєднує колективні дослідження бібліотеки, які здійснюються за програмами наукової діяльності і стосуються підвищення ефективності роботи книгозбірні, з індивідуальними, спрямованими на дослідження історії розвитку бібліотечної справи Хмельниччини.



## Наукова діяльність

- Сприяла формуванню позитивного іміджу бібліотеки в очах бібліотечного співтовариства, брала участь у семінарах, тренінгах, конференціях та міжнародних програмах. Зокрема у Польщі мала можливість ознайомитися з досвідом роботи університетських бібліотек Кракова, Варшави, Любліна та налагодити співпрацю з цими книгозбірнями, що сприяло підвищенню ефективності роботи університетської книгозбірні.
- Про сучасні тенденції і методики у бібліотечній справі та вагомі результати діяльності бібліотеки ХНУ написала низку статей, в яких розкрила нові підходи в обслуговуванні читачів, ділилася інноваційними рішеннями з колегами, сприяючи професійному розвитку бібліотечної спільноти.



Олена Айвазова

# Научкова діяльність





# Наукова діяльність

Має понад 70 наукових праць історико-краєзнавчої та бібліотекознавчої тематики

## Наукові публікації працівників бібліотеки ХНУ

### Умови пошуку

Автор містить текст 'айвазян'

Відібрано записів 76

#### 1. Айвазян О. Б.

Організаційна складова в дистанційній роботі університетської книгозбірні // University Library at a New Stage of Social Communications Development : тези доп. V Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Дніпро, 8–9 жовт. 2020 р.). – Дніпро, 2020. – Режим доступу: <http://library.khnu.km.ua/wp-content/uploads/2021/05/Aivazian-стаття.pdf>

[Повнотекстова версія](#)

#### 2. Айвазян О. Б.

Хмельницькому обласному методичному об'єднанню бібліотек закладів вищої освіти 20 років [Електронний ресурс] // Стратегія розвитку бібліотек закладів вищої освіти : матеріали наук.-практ. конф. ЗВО, 27 жовт. 2021 р. – Режим доступу: [http://library.khnu.km.ua/wp-content/uploads/2021/11/2021\\_konf.pdf](http://library.khnu.km.ua/wp-content/uploads/2021/11/2021_konf.pdf)

[Повнотекстова версія](#)

#### 3. Айвазян О. Б. , Костров Ю. В.

Веб-сайт бібліотеки як засіб ефективної взаємодії з користувачем // Бібліотека в системі соціалізації особистості та соціального розвитку громад : матеріали обл. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 25 верес. 2019 р.) / Упр. культури, національностей, релігій та туризму Хмельниц. облдержадмін., Хмельниц. ОУНБ. – Хмельницький : Стрихар А. М., 2019. – С. 12–17.

[Повнотекстова версія](#)

#### 4. Айвазян О. Б. , Прокопчук В. С.

Бібліотечна справа в м. Хмельницькому у 50-ті роки ХХ ст. // Матеріали Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції "Місто Хмельницький в контексті історії України", 24 верес. 2021 р. / редкол.: Баженов Л. В. (голова) [та ін.]. – Хмельницький : ФОП Стрихар А.М., 2021. – С. 152–161.

[Повнотекстова версія](#)

#### 5. Покопчук В. С. , Айвазян О. Б.

Формування фондів бібліотек Кам'янець-Подільського та Проскурівського округів у 1920-і рр. // Поділля в добу непу (1921–1928) : матеріали II Всеукр. наук. іст.-краєзн. конф., 22 груд. 2020 р. / редкол.: Л. В. Баженов (голова) [та ін.]. – Хмельницький, 2021. – С. 120–133.

[Повнотекстова версія](#)

## Наукова діяльність

### *Збереження історичної спадщини університету та бібліотеки*

За її ініціативи та безпосередньої участі створено краєзнавчі бази даних “Доктори наук, професори ХНУ”, “Наукові видання закладів вищої освіти Хмельниччини”, “Науковці Хмельниччини”.

Сприяла створенню БД: “Видання з історії університету”, “Хмельницький національний університет у дзеркалі періодичних видань та електронних ресурсів”; “Науковці ХНУ на сторінках видань”; “Наукові видання ХНУ”; “Біобібліографія вчених” та ін.

Є редактором бібліографічних покажчиків “Хмельницький національний університет. До 50-річчя створення”, “Видання науковців Хмельницького національного університету за роки державної незалежності” та БД “ХНУ у дзеркалі періодичних та електронних видань”.



## Наукова діяльність

### *Збереження історичної спадщини університету та бібліотеки*

Вагома частина наукового доробку бібліотекознавиці присвячена історії наукової бібліотеки Хмельницького національного університету.

- Зокрема, на основі архівних документів проаналізовано діяльність університетської книгозбірні за перші 20 років існування.
- Підготовлено інформацію про розвиток бібліотеки з 1995 – 2015 рр. до видання “Хмельницький національний університет: історія і сучасність: 1995 – 2015 рр.”.
- За активної участі Олени АЙВАЗЯН видано два збірники наукових статей та інших матеріалів з історії книгозбірні, біобібліографічні покажчики, збірники матеріалів конференцій, буклетів.
- Є авторкою сценарію, за яким знято фільм до 40-річчя бібліотеки.
- Окремий напрям досліджень з історії університетської книгозбірні – роль та вплив особистості на діяльність та розвиток бібліотеки, за результатами яких опублікована низка статей про провідних фахівців (довідкова інформація про них надавалася у ювілейні видання університету та книгозбірні; інформація про директорів бібліотек ЗВО увійшла до довідника Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки (ОУНБ) “Постаті бібліотечної плеяди. Директори бібліотек Хмельницької області”).

# Наукова діяльність

## Збереження історичної спадщини університету та бібліотеки

З 2016 р. – дотепер – членкиня Національної спілки краєзнавців України (НСКУ).

За вагомий внесок в дослідження історії бібліотечної справи та розбудову бібліотечного краєзнавства нагороджена грамотами та подяками від НСКУ.









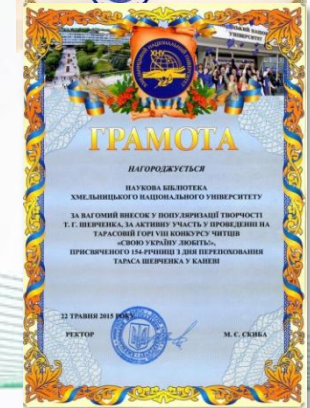
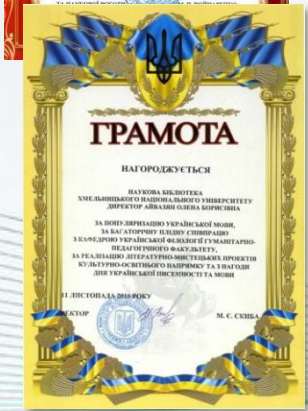
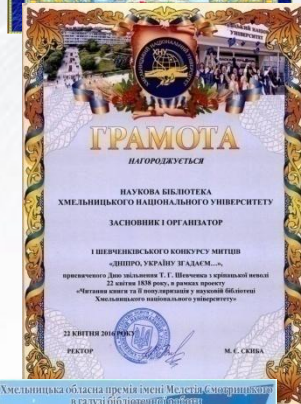
# Нагороди і відзнаки

За багатолітню плідну діяльність відзначена багатьма грамотами і подяками, неодноразово вшановувалася на Дошці пошани університету. Але головною нагородою для себе вважає вдячність читачів та повагу колег.





## Нагороди і відзнаки наукової бібліотеки



Під керівництвом Олени Айвазян наукова бібліотека отримала низку визнань і нагород - звання лауреата обласної премії імені Мелетія Смотрицького в галузі бібліотечної роботи, відзначена Почесною грамотою Міністерства культури та мистецтв України; подякою ВУТ "Просвіта", дипломом Хмельницької обласної державної адміністрації. Колектив книгозбірні неодноразово відзначався грамотами університету, чимало провідних фахівців мають грамоти міської та обласної держадміністрацій, обласної ради, що свідчить про високий рівень управління.

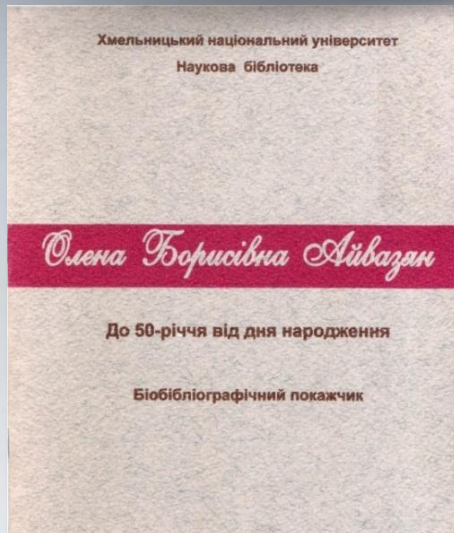


# Біодіагностика

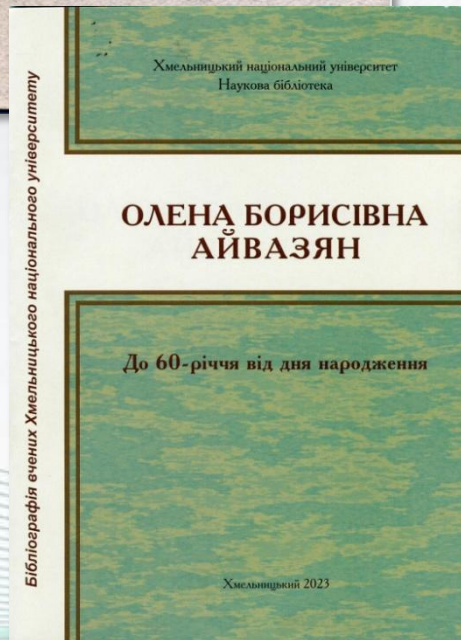




# Біобібліографія



Олена Борисівна Айвазян (До 50-річчя від дня народження) : біобібліогр. покажч. / уклад. О. М. Бичко. – Хмельницький : ХНУ, 2013. – 36 с.



Олена Борисівна Айвазян. До 60-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / уклад. О. М. Бичко. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – 53 с.



*Колектив наукової бібліотеки вітає  
Олену Борисівну Айвазян  
з ювілеєм  
та зичить міцного здоров'я, невичерпної  
енергії, втілення найсміливіших планів.  
Нехай успіх і добробут завжди  
супроводжують у житті,  
а доля дарує безліч можливостей для  
досягнення найзаповітніших мрій!  
Мирного неба, жіночого щастя,  
радості, добра, незабутніх вражень  
і тільки яскравих моментів!  
З Днем народження!*







*Бібліотеці пощастило, що її керівником є людина безмежно віддана бібліотечній справі, яка впевнена, що бібліотека є найважливішою структурою університету, необхідною як заслуженому професору, так і юному студенту.*

*Її переконання, знання, уміння працювати та прагнення бути необхідною читачам надихають колектив книгозбірні.*





## Використані джерела

Профіль науковця:

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9552-4426>

Google Scholar: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=Dr0Dk6IAAAAJ&hl=uk>

Офіційний сайт НБ ХНУ <http://library.khmnu.edu.ua/>

Олена Борисівна Айвазян. До 50-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / уклад. О. М. Бичко. – Хмельницький : ХНУ, 2013. – 36 с.

[http://library.khmnu.edu.ua/?page\\_id=3662](http://library.khmnu.edu.ua/?page_id=3662)

Олена Борисівна Айвазян. До 60-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / уклад. О. М. Бичко. – Хмельницький : ХНУ, 2023. – 53 с.